

- * Ronde Tafel Conferentie eind 1980 p.1
- * Rijk: grote rotzooi bij opheffing Hemic-bewaking p.2
- * Delen kustwater door vervuiling gevaarlijk p.3
- * Reorganisatie RVD in de maak p.3
- * Frisiel brengt RCA grote nederlaag toe p.5
- * Vollew Stars i Green Socks a keda invlikto p.7

VRIJDAG 24 AUGUSTUS 1979

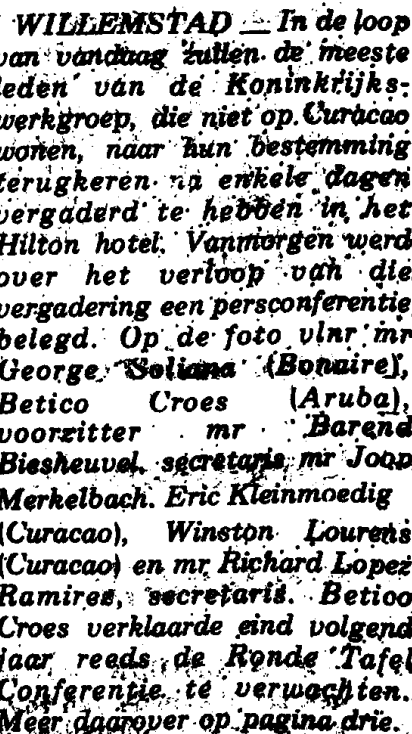
DESTE JAARGANG – No.: 195

Sprekers tot nu toe weinig eensgezind

Ontwerp resolutie over Palestina

... heeft gezonden, hoewel
... kringen
... dat de PLO, die de
... van de zaak in handen
... nog geen definitief
gevraagd: vóór de volgende
verandering op basis te geven
van de gevolgen verbanden aan
de vele voorstellen. Het mo
niet worden uitgesloten dat

De PLO preeft in het debat: het principiële en moedige standpunt van Andrew Young maar had harde woorden voor de Amerikaanse regering, PLO-voorzitter Terzi, wiens clandestiene ontmoeting met Young deze afbreide, tot gevolg had, stelde de politiek van de Amerikaanse regering ten aanzien van het Midden Oosten aan de kaak, van de akkoorden van Camp David tot aan de affaire-Young.

Juli '80 kan Koninkrijkswerkgroep klaar zijn

Ronde Tafel Conferentie tegen eind 1980 verwacht

WILLEMSTAD - De voorzitter van de Koninkrijksvergroep, mr. Harend Blescheuvel, sprak vanmorgen zijn voorzichtige verwachting uit dat het eindrapport medio volgend jaar klaar kan zijn geheel volgens de planning van januari dit jaar. De volgende plenaire vergadering van de werkgroep is in oktober in Den Haag.

De tweede plenaire vergadering werd 's avonds middags aangehouden in het Hilton hotel. Er heeft een discussie plaats gehad in de groep over de rapporten die de drie subgroepen hebben opgesteld over de onderwerpen. Gezien de uitkomst van de samenstelling van de werkgroepen zijn ook enkele veranderingen aangebracht in de samenstelling van de subgroepen. Daarnaast wordt een nieuwe studiegroep samengesteld voor bestudering van de financiële en personele consequenties verbonden aan de diverse punten die de verschillende terreinen zijn gedaan als zake van samenwerking in de toekomst. De leden van deze subgroep worden geselecteerd buiten de werkgroep om. Voor Nederland zal dat zijn drs A. Rüschgen (verbonden aan het Centraal Plan Bureau) namens Nederland, de heer drs. C. Groes (hoofd accountant bij het Aruba) namens Aruba, terwijl Caracop nog een derde financieel-deskundige moet benoemen. Deze groep wordt gecoördineerd door drs J.R.H. Elzerman. Hen zal worden gevraagd voor de volgende vergadering een betoel te geven van de gevolgen verbonden aan de vele voorstellen. Het moet niet worden uitgesloten dat ze

daarmee niet voor oktober klaar komen.

WERKSHEMA

Het werkschema is aangepast. In plaats van september wordt nu 30 oktober tot en met 1 november aangehouden als vergaderdata in Den Haag. Andere planaire vergaderingen vinden plaats op van 7 tot en met 12 januari volgend jaar op Aruba, 9 tot en met 12 april op Sint Maarten (deze planaire is nieuw toegevoegd - RED) om dan vervolgens in de week van 16 tot en met 20 juni in Den Haag tot een afronding te komen.

„Als Ik het werken in de groep evalueer, durf ik wel een voorzichtige verwachting uit te spreken dat rond 1 juli volgend jaar het eindrapport klaar kan zijn. Ongezeiene omstandigheden daargelaten natuurlijk”. Aldus werkgroep voorzitter Biesheuvel. In de afgelopen dagen is volgens hem op vruchtbare en zakelijke wijze vergaderd en van het feit dat er nieuwe leden zijn is niets gemerkt. De strict inventariseringsfase is inmiddels grotendeels achter de rug en heeft zijn weerslag gevonden in de deelrapporten. Enkele daarvan worden nader uitgediept. Nu is de werkgroep in de „onderzoeksfase” aangeland, zei de voorzitter. De heer Biesheuvel wilde geen uitslating doen ten aanzien van de datum voor een Ronde Tafel Conferentie die zal moeten volgen. Conform de gezamenlijke afspraken van vorig jaar op het werk van de Koninklijke werkgroep. De leider van de Arabische sectie, Betje Kros, zei te verwachten dat die conferentie eind volgend jaar

kan plaats vinden gezien de ontwikkelingen van dit moment. Daar voegde drs Eric Kleinmoedig van de Curaçaose raadsdelegatie aan toe dat dit tevens afhangt van de afroding van het werk in de Antilliaanse werkgroep („Antilliaanse Spoor”) die volgende maand nieuw leven wordt ingeblazen.

Er de nadruk op leggend dat in de Koninkrijkswerkgroep geen stemming plaats vindt, zei mr. Biesheuvel dat hij wel als de mening is dat de wens van de werkgroep kan uitspreken dat op die Ronde Tafel Conferentie, waar de politieke „follow-up“ gegeven moet worden aan het werk van de Koninkrijkswerkgroep, eveneens alle landen, de centrale regering en de Nederlandse overheid vertegenwoordigd zullen zijn en dat daar op basis van consensus besluiten genomen zullen worden voor wat betreft de toekomstige staatkundige structuur. „Op die basis verrichten wij in de werkgroep ons werk“, zei de Nederlandse oud-premier.

PPA-TELEGRAM

De heer Croes zei degevraagd dat evenals dat het geval was bij het program van het inter-kabinet, ook het programma van de definitieve regering, als de MEP daar deel van zal uitmaken, geen specificatie zal geven over de toekomstige staatkundige structuur. Er is namelijk vanaf het begin afgesproken dat geen beslissingen worden genomen die op energerlei te maken hebben met de toekomstige staatkundige structuur, om zo de Koninkrijkswerkgroep niet voor de voeten te lopen. (Het is

Hevige strijd om koerdische bergstad

SAQUEZ — De strijd om het Koordische bolwerk Saquez in de bergen verhefde zich vanmorgen bij het aanbreken van de nieuwe dag. Golven legerhekkopers bestookten Koordische posities in, en om de bergstad met raketten en machinegeweren. Phantom-straaljagers van Amerikaanse machtslieden de geluidsbarrière doorbrekend laag over de stad, maar bombardeerden niet. Onder dekking van dit geweld voerden legerhekkopers versterkingen aan tot vlakbij de van rode stenen gemetselde muren van de belegerde kazernes in de stad. De soldaten kropen naar de poorten van de kazernes onder dekking van het vuur van zijn verdedigers. Van Koordische zijde werd vernomen dat 's nachts via bergpassen Koordische versterkingen waren aangevoerd.

vanuit de steunpunten Mahabad, Baneh en Bukan. Naar schatting bevondende zich donderdag 2.000 guerrillastrijders in het gebied van Saqqez. Zij zijn uitgerust met 200-75 raketwerpers, mortieren, machinegeweren en automatische wapens van Russische en Amerikaanse makelij. Hoofddoel van de aanval door het leger vanmorgen was een brug over de rivier de Zarinah, zonder welke de tanks en pantserwagens de stad niet binnen kunnen komen. De opstand van Koerden in een groot deel van het noordwesten van Iran begon tijdens het afgelopen weekende nadat regeringstroepen eerst een opstand leerschoegen, die beperkt was gebleven tot de grensstad Paveh.

Insussee werd volgens Koerdische bronnen een tweede front tegen de Koerden geopend bij Mahabad. De 64ste Iraanse infanteriedivisie, die vier dagen geleden vanuit het noordoosten

Ooroomieh was opgerukt tot 20 kilometer ten noorden van Mahabod om daar gedurende twee dagen 'halk te houden voor versterking met tanks en zwaar geschut (155 millimeter), rukte vanmorgen onder zware artilleriesteun verder op en maakte het eerste gevechts-contact met de Pechmergas, die Mahabod verdedigen.

Chili onderzoekt dood van leraar

SANTIAGO - In Chili is een speciale rechter aangewezen om een onderzoek in te stellen naar de dood van een leraar die in de gevangenis stierf waar hij vastzat op beschuldiging van ondermijnende activiteit.

Federico Renato Alvarez en twee anderen werden op 15 augustus gearresteerd nadat zij een brandbom zouden hebben gegooid naar een politie-auto en pamfletten op straat zouden hebben uitgedeeld. Alvarez stierf maandag kort nadat hij ondervraagd was door een rechter die opdracht gaf hem en de andere twee, hangende het proces, vast te houden in de hoofdgevangenis van Santiago. De doodsoorzaak werd niet meegedeeld. Er is ook een speciale rechter benoemd voor een onderzoek naar de verdwijning van 20 linkse boeren die door de politie bij de zeldzame stad Concepcion werden gearresteerd kort na de val van president Allende in 1973. Katholieke kerkelijke leiders in dat gebied hadden om het onderzoek gevraagd omdat geen van de 20 boeren na hun arrestatie ooit meer gezien was.

Delen kustwater gevaar voor zwemmers

WILLEMSTAD — “De watervervuiling kan worden bestreed door het reduceren van lozingen van industrieel afval en het reinigen van rioolwater”. Dit stelt de Gemeende Commissie in haar gisteren openbaar gemaakte rapport. Dit rapport wijdt veel aandacht aan zaken als milieuhygiene en natuurbescherming, die niet alleen vanuit economisch oogpunt, maar vooral ook uit de behoefte van het menselijke leefmilieu veel nadruk krijgen. Voorgesteld wordt de milieuhygiene bestuurlijk onder te brengen bij het departement van Volksgezondheid en het natuurbescherming bij de eilandelijke diensten van ruimtelijke ontwikkeling.

vervuiling van de zee komt op de Benedenwindse eilanden voor langs de kust. Op de eerste plaats moet daarvoor worden genoemd als oorzaak de lozing van de riolering in het water. Maar ook blijken schepen afval in olie te lozen in de zee. "In sommige gevallen worden zelfs tankers op zee schoon gemaakt, waarbij niet alleen olie, doch ook chemische middelen in zee gespoeld worden", schrijft de commissie. "De kwaliteit van het kustwater is vermoedelijk hier en daar gevaarlijk voor de bewoners. De noordkust van Surinam en delen van de zuidkust zijn ernstig vervuild. Ook de zee bij Aruba vertoont vervuilingssverschijnselen". Deze verontreiniging kan worden tegengegaan door het lozen van industrieel afval en rioolwater te verminderen.

De belangrijkste oorzaken voor vervuiling van de lucht worden genoemd de olie-raffinerijen, het autoverkeer en de elektriciteitsproductie. De gevolgen van de vervuiling van de raffinaderijen op de gezondheid van de mensen, die onder die rook moeten leven, zijn beschreven in een speciaal rapport. Volgens de commissie is het een gelukkige omstandigheid dat bij de maatschappijen van het eilandsbestuur het inzicht veld heeft gewonnen dat daar een grotere zorg aan besteed moet worden. "Door investeringen in een schonere technologie is vermindering van de negatieve externe effecten te verwachten".

De constante passaat zal veel negatieve effecten van vervuiling van het motorverkeer weg nemen, maar een studie daarvoor lijkt niet overbodig. De commissie stelt hiervan: "Luchtervuiling door auto's moet zijn waar daar schade concentraties rijden, dat wil zeggen geturende de spitsuren in de ochtten van Willemstad op Curaçao en Oranjestad op Aruba".

Naast de kustwatervervuiling

WILLEMSTAD — Grote delen van Curacao, waaronder Scherpenheuvel waar de Amigoe zijna kantoor heeft, zijn vanmorgen driemaal (!) geruime tijd van electriciteit verstoken geweest, terwijl alle telefoonlijnen ook zeker een uur lang volkomen "dood" waren.

Voor een nieuwsmedium is dat moordend. Het rapport van de Gemengde Commissie meldt over de nutsbedrijven (aanbeveling VI, nr.31, pagina 17): "Als de Nederlandse Antillen hun functie als internationaal dienstcentrum willen handhaven en versterken, is een moderne, goed beheerde dienstverlening op het terrein van PTT, water- en electriciteitsvoorziening een eerste voorwaarde". Daar zou nog aan toegevoegd moeten worden de noodzaak van een goed (!) functionerende telefoondienst. Verder commentaar is overbodig.

moet ook de verontreiniging van de bodem nauwlettend worden gevolgd. "Autowrakken, flessen, plastic, bекers, blikjes, oude stoelen, huisafval, alles ligt hier en der verspreid. Op Curacao en Aruba treedt dit verschijnsel het duidelijkst op". De schoonmaakactie op Aruba verleden jaar heeft volgens de commissie wel grote successen geboekt, maar de oorzaken van de vervuiling zijn daarmee nog niet weggenomen. "Gelukkig heeft de bodemverontreiniging nog niet aantoonbaar geleid tot verontreiniging van het grondwater. Wel is er een toename van het ongedierte, waardoor ook gevaren dreigen voor de volksgezondheid. Hiervan gaat ook een negatief effect uit op het toerisme".

Volgens de Gemengde Com-

missie lijkt de geluidshinder op de Antillen (verkeer, industrie, radio, tv en burengericht) niet als probleem ervaren te worden. Toch wordt niet ontkend dat na een grondig onderzoek veel klachten naar voren kunnen komen van mensen die in de buurt van industrieën, grote wegen of vliegvelden wonen.

Uit de reeds eerder gemaakte rapporten worden enkele aanbevelingen overgenomen voor een verstandig natuurbeheer: natuurlijk herbebossing, instelling natuurparken en -reservaten, zeeparken, landschapsozogen tegen erosie, regulering, geïnteelt. Speciale aandacht kan geschonken worden aan die aspecten die ook directe economisch van belang zijn, maar "toch wil de commissie er ernstig voor waarschuwen dat verwaarlozing van de natuur op langere termijn als algemene aantasting van het ook menselijke leefmilieu moet worden opgevat". Toeristische belangen moeten volgens de commissie niet boven natuurbescherming te worden geplaatst. Wegenaanleg, vooral in wat heuvelachtig gebied, zal met zorg moeten geschieden.

Aangedrongen wordt op een gedegen wetgeving zowel op het terrein van milieuhygiene (die

nu alleen nog maar in het vlak van de gezondheidszorg is behandeld), als van natuurbeheer, maar voorts een ontwikkelingsplanning voor moet worden gemaakt.

In het kader hiervan worden de stichtingen Stinapa (Stichting Nationale Parken) en Carmabi (Caribisch Marien Biologisch Instituut) genoemd als instellingen die mogelijk omgevoerd kunnen worden op zich specifiek met de natuurbescherming bezig te houden. In zekere zin houden zij zich daar al mee bezig. Voor wat betreft Carmabi wordt voorgesteld mee te werken dat die aandacht, ook meer op het land kan richten (aanvankelijk hield men zich daar alleen met het zeeklimaat bezig) en praktisch te werk kan gaan. Een uitbreiding zelfs tot een ecologisch instituut moedigt de commissie aan, met uitbreiding tot onderzoek ook op agrarisch gebied, waarbij meer aandacht besteed kon worden aan zaken als herbebossing en biologische ziektebestrijding. Het bezwaar tegen particuliere instellingen kan worden weggelaten door in het stichtingsbestuur vertegenwoordigers van de overheid of overheden te benoemen.

WILLEMSTAD — In het auditorium van het Cultureel Centrum Curacao vond woensdagavond de officiële opening plaats van een expositie van schilderijen en beeldhouwwerken van een veertal Dominicaanse artiesten. Dit in een streven van de Dienst Onderwijs en Cultuur, om meer onderlinge contacten te leggen op het gebied van de Cultuur tussen de verschillende landen in de Regio, met name het Caribisch Gebied. Genoemde uitwisseling is tot stand gekomen, dank zij de welwillende medewerking van het cultureel centrum Curacao en het Bureau Cultuur en

Opvoeding. Op de foto het moment waarop Pacheco Domacassé hoofd van de sectie Cultuur het woord voerde.
V.l.n.r. Anesi Isena, Milán

Suero (schilderes), Antonio
Rodriquez (beeldhcuwer),
Pacheco Domacassé, Freddy
Janier (schilder) en dhr. Flores
(schilder).

Reorganisatie RVD in de maak

WILLEMSTAD — "Geen enkele maatregel zal effect sorteren als er geen mentaliteitsverandering op de Antillen komt. Aan de huidige mentaliteit die nu heerst van minachting van alles wat van onszelf is, gebrek aan eigen initiatief, en een kritische instelling, imitatie zonder meer, moet een eind worden gemaakt". Dit stelde minister van onderwijs en cultuur enz. J. Veeris tijdens de statenvergadering over het regeerprogramma. Op grond daarvan zal het interim-kabinet zich toelleggen op voorlichting, gebruik makend van het voorlichtingsapparaat van de overheid (RVD) en de lokale communicatiemedia.

worden belast met de productie van informatieve programma's over onder meer het regeerprogramma, voorgedraad burgerrechten enz.

Minister Veeris vond dat er ook aandacht moet worden besteed aan creativiteit en waardering van de eigen cultuur.

Voor wat betreft de communicatiemedia zei hij te geloven in een grotere participatie van de media in de beleidsvoering via de oprichting van een mediaraad.

Premier Pouriér liet later weten dat de media ingeschakeld kunnen worden bij bewustmakingscampagnes, zoals enkele media reeds op eigen initiatief deden in het verleden. Hiermee wil de regering voorkomen dat de regering zich inzet voor een bepaalde zaak en de media, juist het tegendeel propagieren. Het een en ander zou echter eerst grondig besproken moeten worden met de media, verklaarde hij, en zei dat met de ATM reeds een oriënterende bespreking daarover is gevoerd. De bewindsman sprak daarbij tegen dat de persvrijheid daardoor gevaar zou lopen, zoals enkele statenleden vreesden.

WILLEMSTAD — Minister van Justitie en staatkundige structuur, Fingal, verklaarde tijdens het parlementair debat over het regeerprogramma, dat de regering het werk van de Koninkrijkswerkgroep niet zal tegenwerken, geen maatregelen zal treffen die vooruitgrijpen op de staatkundige structuur zonder daarbij de genoemde werkgroep te consulteren en alle overheidsambtenaren zal instrueren de noodzakelijke informatie te verstrekken aan leden van de Werkgroep.

Het Antilliaans Spoor dat de interinsulaire decentralisatie moet bespreken, zal aan het eind van september haar werkzaamheden voortzetten, zo kondigde de bewijlsman aan. Een van de eerste taken zal zijn de organisatie van het departement van Staatkundige Structuur. Hij vertelde dat er reeds een jurist is aangetrokken die aangesteld zal worden als directeur van genoemd departement. Minister Fingal antwoordde op vragen daarvoor, dat het huidige kabinet nog geen definitieve periode kan noemen voor de overdracht van bepaalde departementen aan de eilandgebieden en zei dat dit overgelaten wordt aan het definitief kabinet, dat volgens het regeerprogramma na vier maanden zal zitten.

Mexicana

WILLEMSTAD — Tot en met zondag 26 augustus is er nog gelegenheid zich in te schrijven voor het Festival Mexicana dat op 15 en 16 september zal worden gehouden in de ballroom van het Curacao Hilton hotel. Geïnteresseerden kunnen hun inschrijfformulier inleveren bij de leiding van Mariachi Fortuna of Mariachi Ramos. Voor nadere inlichtingen kan men bellen naar: Harold Landburg, tel. 82235; Moises Ramos tel. 78887 of Humberto Nivi, tel. 54436. Op 29 augustus wordt aan de deelnemers een cocktailparty aangeboden door de directie van Plaza Simon in Fort Waakzaamheid. Bij deze gelegenheid zal tevens de volgorde van opkomst tijdens het festival door loting worden bepaald.

Minister Veeris specificeerde de voorlichtingscampagne die via de RVD en het Bureau Cultuur en Opvoeding zal lopen. Om een eind te maken aan de algemene kritiek van RVD-functionarissen zullen voortaan alle binnenkomende en uitgaande informatie bij de regering, via de RVD moeten lopen. Hiertoe zal de dienst gereorganiseerd moeten worden waarover reeds besprekingen gaande zijn.

Om te beginnen zal de dienst

Om te beginnen zal de dienst

Justitieel onderzoek op

Bovenwinden niet gestopt

WILLEMSTAD — "Het justitieel onderzoek op de Bovenwinden is niet stopgezet, maar de twee rechereurs zijn teruggekeerd om ruggespraak te houden en hun voorlopige bevindingen te rapporteren". -- Dit verklaarde minister van justitie Fingal woensdag tijdens het parlementair debat over het regeerprogramma.

bedrijf de klanten 5 procent belasting in rekening brengt, maar dat bedrag niet overdraagt aan de overheid. Hij wilde daarover een onderzoek temeer daar een privé-onderneming geen belasting kan innen.

Minister Fingal stelde dat het rapport Bovenwinden inderdaad een globale aanduiding is van de situatie op de Bovenwinden en dat er diverse zaken zijn die een diepgaander onderzoeken behoeven.

Hij vertelde dat een accountantsonderzoek zal plaatshebben op de Bovenwinden op grond waarvan besloten kan worden of er nog een strafrechtelijk onderzoek moet plaatshebben.

Peuter gewond door windbuks

WILLEMSTAD — Donderdagavond begaf de recherche zich naar de kinderafdeling van het St. Elisabethhospitaal waar een 1-jarig kind was binnengebracht met een schotwond. Het kind moest worden geopereerd om het projectiel afkomstig uit een windbuis te verwijderen. De toestand van het slachtoffer is redelijk. De politie stelt een onderzoek in, naar de toedracht.

[illegible]

Grote seizoenopruiming in alle *Bata* winkels

van 27 Augustus t/m 14 September + alleen op Curaçao **10% korting** op alle andere schoenen

[illegible]

Abvo voor kadervorming

WILLEMSTAD — Door het huidige gebrek aan midden- en hoger kader is een optimaal functionerende ambtenaren- en overheidsadministratie onmogelijk. Daarom moet, volgens de bond, gestreefd worden naar een verantwoord kadervermingsbeleid. De private sector betreft de overheid vaak van het feit dat het ambtelijk apparaat niet goed functioneert, aldus het ABVO-Protocol, maar vergeet opzettelijk daarbij te vermelden dat het juist bij de sector is die de goede en aanwezige kader met hoge salarissen en aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden van de overheid wegloopt. Omdat de bond ervan uitgaat dat er op kort termijn mensen niet moeten worden gekocht, verklaart de bond zich bereid te overleggen met positieve voorstellen bij te dragen voor het vormen en behoud van overheidskader.

Slechte ervaring

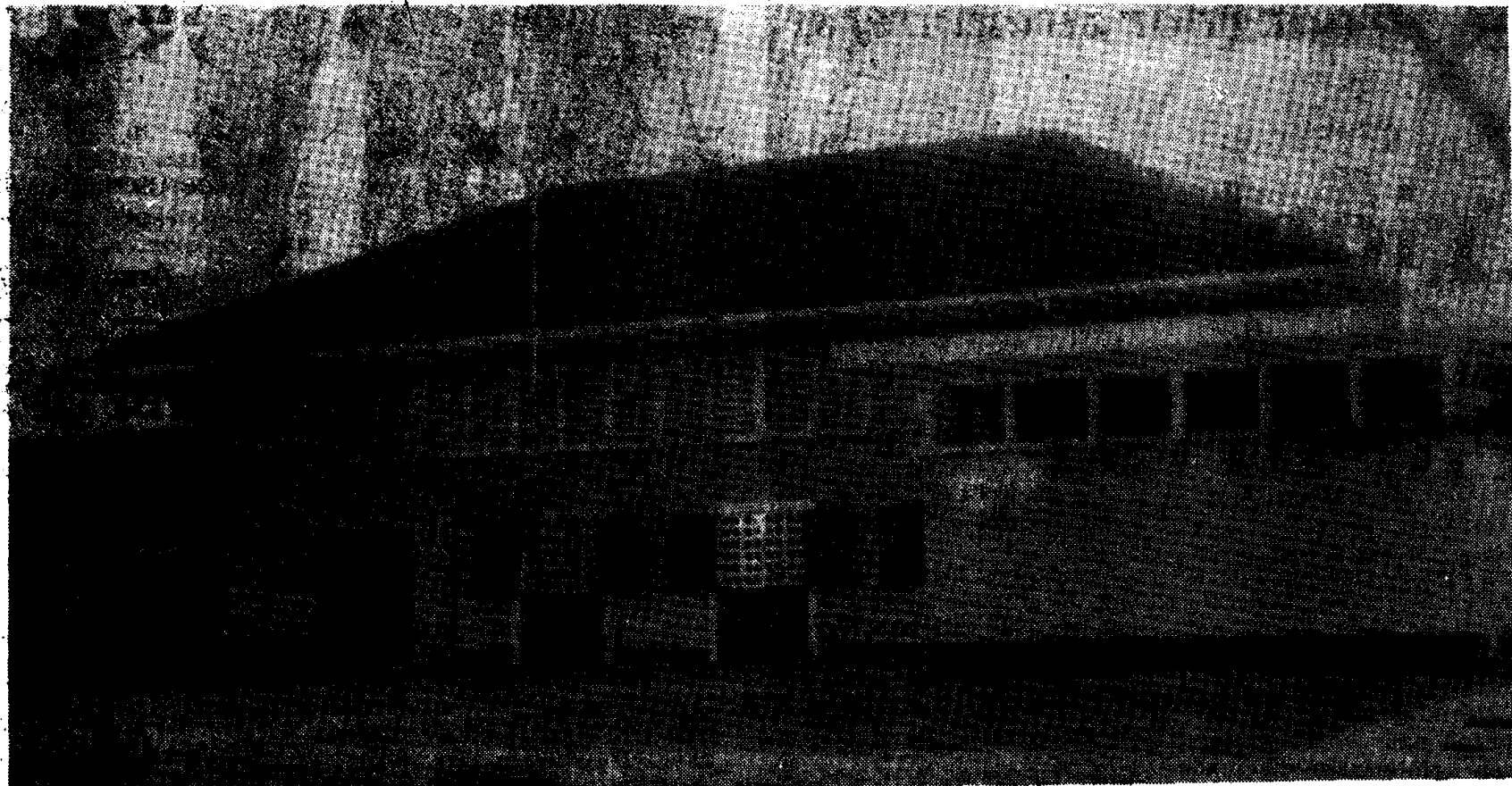
Abvo in Go-A

WILLEMSTAD — Volgens het Abvo-protocol heeft de bond zeer slechte ervaringen met de regering waar het Go-A-zaak betreft. Volgens de Abvo dienen de afschaffingen van een modern overlegorgaan te zijn participatie, medeverantwoordelijkheid en bevorderen van de arbeidsrust. Daarom verwacht de bond een positieve medewerking van de regering ten aanzien van de door het Go-A uitgebrachte adviezen. Verder is het voor de bond ondenkbaar dat bezuinigingsmaatregelen die mogelijk ook voor de ambtenaren gevolgen hebben, getroffen worden zonder de bond daarbij te betrekken. De Abvo is van mening dat hierover overleg moet worden gepleegd voor zover deze maatregelen de rechtspositie van de ambtenaren bedreigen of aantasten.

Bon-biniclub

WILLEMSTAD — Nu de vakantie er weer op zit, gaat de Bon Bini club weer volop door met haar activiteiten. De Bon Bini club verstrekt deze nieuwkomers informatie op allerlei gebied en biedt hen tevens de gelegenheid onderlinge contacten te leggen. Op 5 september wordt in het Houtje van de club Assistoent contactochtend gehouden, die om 9.00 uur begint. Wie nadere informatie over de Bon Biniclub wil, kan op donderdag 30 augustus van 9.30 uur tot 11.00 uur luisteren naar het programma FM-Melange op Radio Koper FM en horen naar tel.: 43895 en 35316.

betonbouw

Voor al UW
* grote en kleine nieuwbouw
* verbouwingen en restauraties
* uitbreidingen
* onderhoudswerkzaamheden
BAAI MACOLAWEG 8 - TEL. 54703

betonbouw

VERNIEUWDE HET
GYMNASTIEKLOKAAL VAN HET
RADULPHUSCOLLEGE

Sto. Domingo
fl. 385,-

Salida Regreso
13 Oktober '79 - 20 Oktober '79
15 Oktober '79 - 18 Oktober '79

Costa Rica
fl. 550,-

Salida Regreso
13 Oktober '79 - 20 Oktober '79

Guatemala
El Salvador

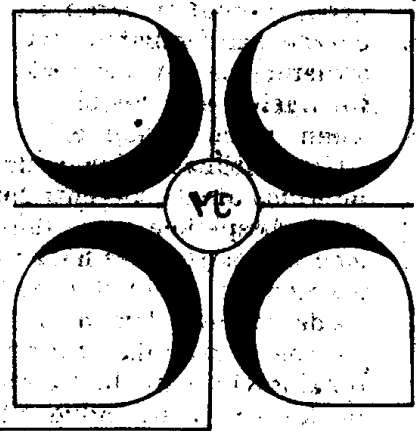
Salida Regreso
13 Oktober '79 - 20 Oktober '79

Inscripcion: fl. 150,- minimo pa persona
Ultimo dia pa inscribi y deposita 30 September '79.

Amplia bo bista cu
Viajes Turista, expertonan
local riba vuelonan charter.

viajes turista

Tel: 25493 - 24028
82961

Middelgroot bedrijf heeft vacature voor

SECRETARESSE

Geboden wordt:

goed salaris alsmede secundaire voorzieningen en aantrekkelijke werksfeer.

Gevraagd wordt:

steno en handelscorrespondentie in Nederlands en Engels;
verrichten van lichte administratieve werkzaamheden.

Brieven met recente pasfoto onder nummer 555 aan het bureau van dit blad — Curaçao.

Op de DAMES AFDELING
de nieuwste mode

lange bloesjes,
om te knopen
jurken
badstofjurken
velours sweaters
disco slacks
Tevens
jurken en bloesjes
in extra grote maten

CASA

Breedestraat 98

LEON

Heerenstraat (P)

Wegens voorbereiding
tentoonstellingen

drie weken sluiting van

Het Curaçaosch Museum

Jongeman, 28, zoekt nieuwe Arbeidsomgeving.
Ervaring in Toerisme; Reisorganisatie, Reisleiding en
Hotelwerk.
Talenkennde: Spaans, Italiaans, Engels, Nederlands,
Duits en Papiamentu.

Brieven onder nr. 4079 aan het bureau van dit blad.
Curaçao.

Klynveld Kraayenhof & co
ACCOUNTANTS

DRINGEND TE HUUR GEVRAAGD
ONGEBEURENDE WOONRUIMTE

aan de Koningstraat 1
Tel: 13466

**Dames-Gymnastiek
en Jazz**

Wij zijn weer gestart met
nieuwe ochtend- en
avondlessen.
Inl.: tel. 35466

Balletschool "Les Sylphide"

PAUWELS

Vrije Zone Curaçao

wenst het Belgische gezelschap op bezoek
in Curaçao

PROFICIAT

met hun uitstekende voorstellingen
"Spring" en "Tijdelijke geschift"

deel van

PAUWELS INTERNATIONAL
België

Zelbo Meubelen

heeft nieuwe

Slaapkamers

Wandmeubels

Complete keukens

Stapelbedden

Kamer breed tapijt

Tapijttegels

PROMENADE — tel. 36138

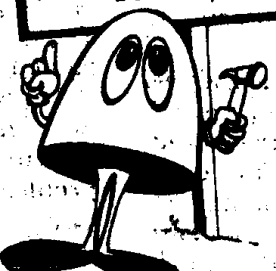
Magazijn Sportlaan z/n van 2 - 6

Grote Uitverkoop

vanaf
24 aug. t/m 8 sept.

10% tot 70%
korting

doe
nu
uw
voordeel!
Zie onze
étalages

Schoenhandel Col

Winkelcentrum Colon (boven)

**F. VREUGDENHOOFF
& ZONEN N.V.**

ta participa cu

entrante di awe su humi

di telefon na Dominguito.

e cambia pa

14588

Baldwin

DIETUS

L. D.

Wees onze gast en kom
binnen.....

U komt zeker
bij:

Augustinus

Abraham de Vriesstraat 12
Telefoon 15558

Te huur

gevraagd:

een goed gelegen
huis

Tel: 44116 (school)
of 37385

Voor geschenken en
souvenir artikelen
in uw winkel.

LA INDIANA

Handelsplein 11

GRATIS

Wij maken gratis
uw gordijnen
door U bij
ons gelooft

De Sport Shop

DAAR MOET

IK ZIJN!

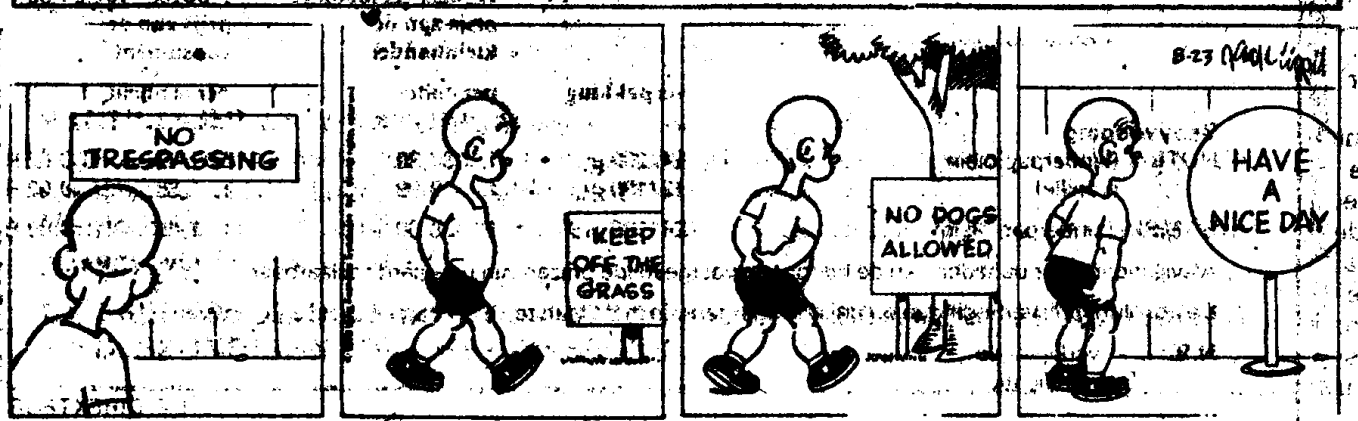

English Companion

[illegible]

jaethode	92,50	vegrint	54,50
akze	29,80	hagemeijer	54,50
hoimblob	76,30	internmul	37,50
hoimbier	83,70	kinddop	39,20
hagovens	32,80	naardn	19,00
hya	54,50	ngm	22,30
philips	24,40	p.khrd	55,50
unilover	129,00	plinsch	46,70
knelli	147,60	rms	1,62
kfm	107,00	vmt	48,60
knsm	106,90	vnu	96,00
v. m. n. n.	218,00	w. r. h. n. v.	118,00
sch. p. v. t. u.	87,30	w. s. e. m. n.	21,00
bn	33,00	antbrn	216,00
nathd	113,80	antwrt	171,00
st. n. c. i. j.	50,00	aru. l. c.	130,00
am		subbru	-
br. g. a.	59,00	convrt	503,00
v. b. n. l.	98,50	g. l. d. m. i. s.	118,40
h. l. s.	66,50	l. k. b. l. m. i. j.	126,50
br. d. v. r. e.	25,00	r. b. a. c. k.	169,50
beu. h. m. m. i.	64,50	r. e. l. l. n. c.	142,00
b. i. j. n. k. e. r. t.	70,00	at. c. h. n. i.	74,70
calve	174,00	na. 6. 3/4. 11	92,70
cur. h. m. i. j.	196,00	na. 6. 1/2. 167	88,00
u. s. v. i. r.	280,00	na. 5. 67	96,50
r. k. k. r.	27,90	n. 4. 1/2. 62	87,40
v. o. l. l. d. e.	36,70	r. m. b.	237,00
o. i. s. t. r. e. c.	43,40	v. a. n. d. r. p.	187,80

TIMA — Economically powerful groups are causing a shortage of sugar and other foodstuffs with an eye to creating social discontent and demanding the government to change the constitution, a general Carlos Gamarra Perez said, minister of agriculture and food. Long lines are to be observed daily in Lima and other cities for sugar, a product which Peru exports but which for several weeks has not been available in the stores. Shortly before, there was a similar shortage of rice.

Questioned by reporters, general Gamarra stated that at the moment there is no indication of any new strikes.

Washington — The chief of the Soviet news agency Tass said today that the Soviet government has no intention of sending troops to Cuba which has been ordered

School moet kind-gericht zijn inplaats van prestatiegericht

Het Antilliaanse onderwijs is kindvremd. Nog te vaak moet het kind zich aanpassen aan de school, terwijl het omgekeerde het geval zou moeten zijn. Hetzelfde geldt voor testbatterijen, waaraan kinderen worden onderworpen om zodoende meer inzicht te krijgen in hun psychische gaardheid en bekwaambaarheid. Zo'n test is vrijwel altijd kindvremd, de uitslag ook en wat ook belangrijk is: de test is niet gericht op de Antilliaanse samenleving. Aan het woord Herman Schnitzler, een onderwijzer in hart en nieren, die onlangs naar Nederland is vertrokken om studie-redenen.

In Amsterdam, waar hij eerder de Pedagogische Academie doorliep en later deelnam aan het Innovatieproject van Kalkar, zal hij zich nu gaan toeleggen op de orthopedagogiek: pedagogiek die zich bezighoudt met de opvoeding van lichamelijk of geestelijk misdeelde kinderen. De keus is niet zo vreemd. Drie jaar lang, tot nu bij zijn vertrek, is Herman Schnitzler schoolhoofd geweest van de Piar-school voor moeilijk lerende kinderen. Samen met de andere leerkrachten van die school heeft Herman zich volledig ingezet voor deze groep kinderen.

„Wij zijn vanaf het begin er vanuit gegaan dat wij door verantwoord, orthopedagogische en didactische aanpak, veel meer konden bereiken met onze leerlingen. Het was voor ons duidelijk dat niet alleen de houding van de leerkracht moest veranderen, maar ook de doelen en technieken”.

Herman Schnitzler heeft een zeer duidelijke visie op zijn vak: „Het onderwijs moet aangepast worden aan het kind. De school zou minder prestatiegericht moeten zijn, maar meer kindgericht. Een kwestie van accenten weerleggen”. De school wordt volgens hem nog te veel gezien als een intelligentie-instituut, in plaats van een vormingsinstituut. Na drie jaar keihard werken op de Piar-school zegt Schnitzler: „Door hard te werken hebben wij met mijn allen het voor elkaar gekregen dat onze leerlingen zichzelf zijn geworden, zich zekerder voelen en dat de kans groter is dat zij zich morgen in deze samenleving staande kunnen houden”. De leerlingen uit de drie laagste klassen hebben vanaf het begin van hun schoolperiode papiaementstalg onderwijs gehad. Van overheidswege is de steun van dien aard geweest dat het aangepaste leer- en leesmateriaal - gemaakt door de onderwijsskrachten van de Piar-school zelf - gefinancierd werd. Een groot gemis vindt Schnitzler: weinig of geen

feedback van de onderwijsinstanties en een zeer geringe belangstelling voor de werkzaamheden en resultaten op deze bijzondere school. Verder studeren betekent voor Herman Schnitzler kader-

vorming: „Naar mijn mening een belangrijk onderdeel voor de juiste aanpak van elk proces. Ik voel het als een groot gemis dat wij op school vaak ons werk en resultaten niet wetenschappelijk konden staven. Het is dan beter niets te doen, dan zaken amateuristisch aan te pakken. Het effect blijft namelijk nihil”.

Het kind staat centraal voor Herman Schnitzler. De leerlingen van de Piar-school zijn moeilijk lerende kinderen, die door verwezen zijn na een intelligentie-test, waarbij gebleken is dat hun intelligentie-quotient tussen 65 en 80 ligt. De ervaring leert echter volgens Herman dat de testen totaal niet geijkt zijn op onze samenleving, waardoor het kind vaak de opdrachten totaal niet begrijpt of aanvoelt. Meestal heeft het moeilijk leren ook niet te maken met gebrek aan

We hebben nodig:

HUIZEN

vanaf f. 30.000,—

Pietermaai 18
Telefoon: 12375/13624/11150

RAPID
reeds 10 jaar ervaring

„Het Antilliaanse onderwijssysteem is kindvremd. De school moet naar het kind toe, en niet omgekeerd”.

„Het is jammer dat wij op de Nederlandse Antillen nog altijd geen onderwijsideologie hebben”.

intelligentie, maar is het kind sociaal en cultureel geëdeprimeerd. Zij wordt thuis niet opgevangen, krijgt vaak te weinig liefde en warmte en wordt verkeerd beïnvloed door de woon- en leefmilieu, de televisie en dergelijke. Daarom probeerde het onderwijsteam van de Piar-school de eerste tijd vooral het kind op zijn gemak

te stellen, zo goed mogelijk proberen een beeld van het intelligentieniveau te vormen en daarna het kind individueel te begeleiden naar zijn/haar kunnen.

Op de „gewone” school wordt weinig of niets gedaan aan de functie-ontwikkeling van het kind: zij leert niet lachen, spelen, denken en dergelijke.

„Het kind wordt na de kleuter-school een leermachine”, aldus Schnitzler. Het is volgens hem ook opvallend dat de sociale en motorische ontwikkeling van veel leerlingen heel wat te wensen laat. Door het milieu waaruit deze kinderen komen, leren zij nauwelijks omgaan met hun medemens en zich goed bewegen. Schnitzler: „De school zou meer een vormings-instituut moeten worden, in plaats van een intelligentie-instituut”. De Pedagogische Academie, die volgens Schnitzler nog te veel buiten de maatschappij staat, zou daarop moeten gaan letten.

Teamgeest is altijd heel belangrijk geweest op de Piar-school. „Wij vergaderden twee keer per week om onze gedachten, ervaringen en frustraties uit te wisselen. Erg leerzaam, omdat op die manier de één de ander kon helpen”.

Amigoe kruiswoordpuzzel

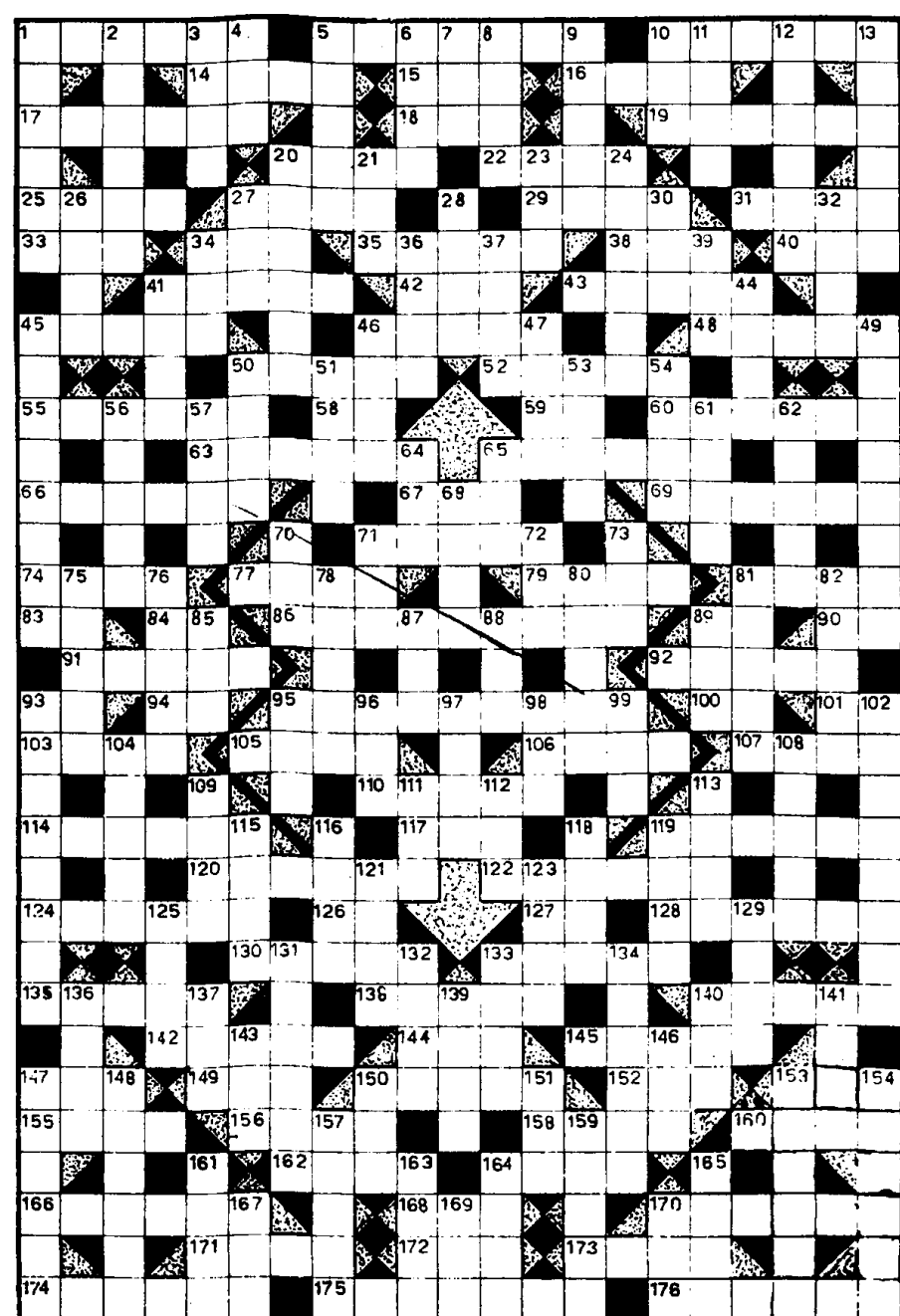
HORIZONTAAL:

1. nageel-verlies; 5. gein-grap; 10. inspectie-bezichtiging; 14. verbond; 15. familielid; 16. kleur; 17. vaardig-vlug; 18. zelfkant; 19. naar; 20. deel v.d. arm; 22. zwemvul; 25. wind-richting; 27. honingbij; 29. eikeschiller; 31. vrouw; 33. vangwerktuig; 34. schrijfgerei; 35. etui-rol; 38. wilde haver; 40. probeersel; 41. ruimte-speling; 42. slaapplaats; 43. Europ. geberte; 45. notie-besef; 46. vogel; 48. kinderdoek; 50. tint; 52. schoeisel; 55. preekstoel; 58. insgelijks (afk.); 59. water in N. Brabant; 60. soort aap; 63. graangewas; 65. gevaar; 66. herstel-verbetering; 67. woon-schip; 69. onwaarheid; 71. stemming; 74. soort zure appel; 77. alleenzang; 79. klimop; 81. voornemen; 83. toets alleen; 84. voedsel; 86. wijsbegeerte; 89. voorvoegsel; 90. gewicht; 91. zich in water begeven; 92. deel v.e. voertuig; 93. soort verzeke-ring; 94. ambtshalve; 95. strijd-ster v. gelijke rechten v.d. vrouw; 100. muzieknoot; 101. getijde; 103. emmertje; 105. vr. munt; 106. levenslucht; 107. gebarenspeel; 110. deel v.e. viool; 114. zonderling gebaar; 117. jaartelling; 119. mil. rang; 120. nauwgezet-niet toegeeflijk; 122. vezel (bestemd voor vlechtwerk); 124. weezin; 126. muzieknoot; 127. deel v.h. been; 128. spijl; 130. talk-reuzel; 133. vismand; 135. huid-plaatje (o.a. bij vissen); 38. machinemens; 140. haargroei; 142. dartel - speels; 144. nietig-waardeloos; 145. deel v.e. wiel; 147. gewicht; 149. vochtig - nat; 150. dun - spits toelopend staaf-je; 152. vis; 153. nogmaals; 155. voedsel; 156. weerd heerser; 158. mestvocht; 160. rivier (Jav.); 162. dom; 164. eil. in de

- Middel. zee; 166. vr. dier; 168. lofdicht; 170. voorkomend; 171. speer; 172. deel v.h. oor; 173. wild zwijn; 174. leidsman; 175. sabelkwast; 176. hondenver-blijf.

VERTICAAL:

1. helder - zuiver; 2. mann. dier; 3. vogel; 4. smal - nauw; 5. olie-

- houdend gewas; 6. huisdier; 7. pl. in Gelderland; 8. woede; 9. geul - greppel; 10. groente; 11. soort gebak; 12. naar beneden; 13. deklaag v.e. wegverharding; 20. visgerei; 21. deel v.d. hals; 23. vroeger; 24. handelaar - ver-tegenwoordiger; 26. gekheid; 27. Europeaan; 28. aardsoort;

30. vlug; 32. tijdelijk, voor-bijgaand gebruik; 34. stevig; 36. kelder; 37. voortreffelijk; 39. moment; 41. knaagdier; 44. brompot; 45. oorsprong; 46. hoofddeksel; 47. weg met bomen; 49. nota; 50. verwarde dot of knoop; 51. Ierland; 53. natuur - karakter; 54. nauw - eng; 56. vereist; 57. insecten-wapen; 64. soort stof; 65. in or-de; 68. tocht - trip; 70. hand-warmer; 71. muzieknoot; 72. lange - smalle ondiepte in zee; 73. ongeluksgodin; 75. rokers-gerei; 76. innig; 78. inhouds-maat; 80. vervoermiddel; 81. vrucht; 82. snedig; 85. boom; 87. vr. dier; 88. Jap. gordel; 89. gravure; 93. roekeloos persoon; 95. brand; 96. snijwerktuig; 97. vervelend; 98. plaaggeest; 99. telwoord; 102. bang zijn v. iets; 104. leer v.h. heldendicht; 108. afgod; 109. ontwikkelingstrap; 111. zelfkant; 112. bloeiwijze; 113. echt - juist; 115. gedoste halmen; 116. binnenste v.h. been; 118. enfin. (volkst.); 119. op voorwaarde dat; 121. draai-kolk; 123. gewoonterecht; 125. jaartelling; 129. rijstdrank; 131. verbindingsartikel; 132. vuurkoord; 133. deel v.e. ge-weer; 134. soort hert in Z-Afrika; 136. muntstukje; 137. blikken trommel; 139. deel v.h. lichaam; 140. sportartikel; 141. verwisseling; 143. streep; 146. wilde haver; 147. waterzuchtige zwelling; 148. helder en kalm; 150. optelling - uitkomst; 151. hoeveelheid; 153. vrucht; 154. uitgebrande steenkool; 157.

- oxydatie; 159. boom; 161. graanpakhuis; 163. balspel; 164. verharde huid; 165. bericht; 172. clown; 169. riv. in Engeland; 170. vreemd.

IN DE DROGE tijd zwieren on-ze vliegers door de blauwe lucht: mijn grote oranje-blauwe pondo wordt gesneden door een zwart-witte kalibade, de scher-ven aan zijn kronkelende staart glinsteren venijnig in de zon; ik hoor het driftige snorren van zijn voenvoens. De zwarte vlieger zwenkt met een plotse duik naar links: de scher-venstaart haakt over mijn gespannen vliegtouw en dan knapt er iets en mijn mooie pondo dwarrelt hoofdschuddend achter de bomen weg en de vakantie is om, voorbij. (...)

Ook is er soms een angstige nacht, als er alarm geblazen wordt. Een soldaat met een trompet op de rug fiets langs de straten van onze wijk. Op elke hoek stapt hij af, en blaast zijn adembenemend alarmsignaal, eerst nog ver weg, dan steeds dichterbij. Een schelle kreet heeft de nacht doorbroken en ik kan de slaap haast niet meer vatten.

Angstige dagen ook, wanneer De Kom in het land is en met een zwarte baret op zijn krooze haren de opstand predikt tegen uitbuiging en onrecht.

Duizenden plantage-arbeiders zijn naar de stad gestroomd. Als ik voor mijn vader een dringende boodschap in de stad

De leerkrachten waren dan ook vaak op elkaar aangewezen.

Schnitzler: „Toen ik school-hoofd werd, kreeg ik veel toe-zeggingen van de onderwijs-instanties. Het is bij financie-ring van het leer- en leesmateriaal en inspraak bij de benoeming van collega's gebleven. De leesmethode „Lesa bon” werd ons aangeboden, maar wij waren er niet erg enthousiast over, daar de methode moeilijk toepasbaar is op ons schoolsysteem”.

Herman Schnitzler is van mening dat „Lesa bon” op de eerste plaats voor klassikaal onderwijs is gemaakt. Voor het individueel onderwijs moest de didaktiek - de leermethode - aangepast worden. De leesmethode zou volgens het ex-schoolhoofd ook gedeeltelijk achterhaald. „Lesa bon is namelijk het visueel opgezet, maar auditieve voorbeelden zijn ver te zoeken. Daarom zijn de leerkrachten van de Piar-school in grote lijnen afgeweken van de lijn die „Lesa bon” volgt. „Wij doen namelijk geen concessies aan het kind, wel aan een

VRIJDAG 24 AUGUSTUS 1979

MAPA

AMIGOE-WEEKENDBIJLAGE

door René de Rooy

In „Verworpen vaderland” be-schrijft de Surinaams-Antilli-aanse auteur René de Rooy (1917-'74) zijn leven. In het eerste deel behandelt hij zijn jeugd in Suriname, in het twee-de deel de gelukkige Curacao-se jaren en in het slot zijn teleu-stellende terugkeer naar Suriname. „Verworpen vader-land” verschijnt bij Uitgeverij Meulenhoff. Exclusief voor de Amigoe vandaag een fragment uit het eerste deel.

moet doen — ik mag niet via het grote plein, maar doe het toch — zie ik de drommen; afwachtend, dreigend: Negers, Javanen en Hindoestanen, verenigd in de honger, eisen een betere toekomst, die De Kom heeft beloofd.

Als soldaten op een kort kommando de staalblauwe

bajonet op hun karabijn planten, springen enkele negers naar voren, rukken hun hemd open en drukken hun ontblote borst tegen de punten „an de bajonetten: oen soetoe dan! Maar er volgt geen bevel tot schieten.

De procureur-generaal beweegt zich moedig tussen de menigte, maant tot kalmte. Ik heb genoeg gezien en haast mij naar huis.

Later op de dag worden er broodwinkels leeggeroofd. Dan wordt er wel geschoten. Tenslotte wordt na een lange hechtenis De Kom op een KWIM-boot gezet en naar het moederland verbanen.

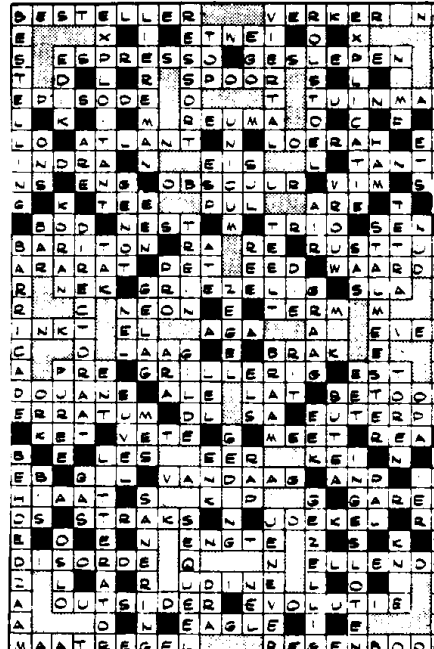
Langaan keert de rust in het land terug; op school gaat alles zijn gewone gang. Ik ga over naar de hoogste klas.

Mijn vader sterft en ook dat gaat voorbij; maar wij verhuizen naar een klein huisje in een andere straat.

Het leven is een trage, verstilde droom die zich beweegt van huis naar school, de kerk en het voetbalveld en schaarse wande-lingen nog, in een groen wasemende sfeer waar nog bloesemgeur de lucht vervult en de bladvortjes bij het vallen van de avond uitbundig tiereliëren in de hoogste kruinen van de mahonieboomen.

beoordelingen - punten waren taboe - werd vooral geleet op de mens-vorming, de functie en de sociale ontwikkeling van het kind, zaken die hand in hand gaan met de intellectuele vorming van het kind. En alles naar gelang van zijn capacitei-ten.

„Ik heb gedaan wat ik kon en dat geldt ook voor mijn enthousiaste medewerkers aan de Piar-school. Zelf heb ik kunnen vaststellen dat door onze benadering de kinderen nu vrij zijn, veel meer kunnen dan misschien ooit gebeurd zou zijn bij een strakke autoritaire benadering en leermethode. Toch heb ik nu de sterke behoefte om op wetenschappe-lijk niveau mij verder te gaan vormen in de ortho-pedagogiek, met een sterk accent op de didaktiek: dat deel van de opvoedkunde waarin de over-dracht van kennis en vaardigheden behandeld wordt. Nu zat ik echter nog met ontoereikende evaluatieplannen voor ons project op de Piar-school, die ik - naar mijn gevoel - onvoldoende weten-schappelijk heb kunnen bewijzen”.

WINNAARS van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 17 augustus 1979 zijn: Eerste prijs: Anatefca Mansur, Arashi, Aruba (fl.10,-). Tweede prijs: Zuster Anita, Be-jardentehuis, Habaai, Curacao (fl.7.50). Derde prijs: Zuster Stella, „Welgelegen”, Habaai, Curacao fl.5,-).

De winnaars kunnen hun prijs afhalen bij de kantoren van de Amigoe Curacao-Scherpenheu-vel z/n, Aruba-Nassastraat 110 en Bonaire bij Nochi Wil-lems, Tera Corra, te. 8736.

De oplossing voor deze week dient vóór 30 augustus 1979 in het bezit te zijn van de Redac-tie, Scherpenheuvel z/n of POB 577.

Deelnemers aan de Kruis-woordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór woensdag 29 augustus 1979 in te dienen en op de enve-lappe duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Twee verhalen van Morris West

Pausen en bankiers

DE PAUSEN en het Vaticaan zijn in de jaren achter ons verleden in het nieuws geweest. In de eerste plaats door het kort achter elkaar verscheiden van een aantal pausen, maar vooral door de wereldbelangstelling trekkende conclusies, de pauswijdingen, maar ook omdat de laatste pausen meer dan hun voorgangers "mannen van de wereld" waren. Waarmee wij bedoelen dat de bemoeienissen van de paus met het wereldgebeuren zich niet langer beperkten tot diplomatieke daden van het Vaticaan of tot pauselijke boodschappen verpakt in bombastische retoriek, maar dat pausen als Johannes, Pausus en nu ook Jan Paul II zichzelf op het wereldtoneel, staatshoofden ontmoeten en niet alleen hun mening over politieke aangelegenheden te geven.

Toen Morris West in 1963 zijn "The shoes of the fishermen" schreef, kon hij dat wereldwijd verspreiden. In de traditie van de hoofdpersoon uit dit boek, de Oekraïner Kiril die tegen alle verwachtingen in tot paus wordt gekozen, bestaat uit het overgeleverd zijn aan de traditie van de Kerk, de staatshoofden van

veel van een vooraanstaand Italiaans politicus. Aangezien schieden in Italië niet mogelijk is tracht Faber, daarbij geholpen door Campeggio, de hoofdpersoon van het Observatorium Romano op minder nette wijze, namelijk door chantage van Chiara's echtgenoot Caltrici te krijgen.

In dit geval legt de pers het teken af tegen de sluwheid van de Romeinse politieke adel. De homofiele Caltrici koopt zijn verplichtingen jegens zijn mooie Chiara op eigen initiatief af, Faber en Campeggio krijgen de kans op de kop en daarmee is dit drama opgelost. Aangrijpend is het verhaal rond de Jesuitenpater Jean Telemont, een Theillard de Chardin-figuur, die na twintig jaar als paleontoloog te hebben gereisd en gestudeerd zijn levenswerk komt aanbieden aan de Paus. Het oordeel van de Curie over deze studie wordt de mens centraal wordt gesteld in de schepping is echter niet tegenwoordig. Telemont gaat lichamelijke ten onder en sterft aan een hartinfarct bij Paus Kiril de twintig overlevend wat het laatste weegt: de

eeuwenoude wetten van de Kerk of de mens voor wie deze wetten zijn gemaakt.

Een aantal hoofdstukken uit het boek zijn gewijd aan een geheim dagboek van de "pontificus maximus" waarin hij vrijuit zijn ideeën weergeeft over ontwikkelingen binnen de kerk en tussen Kerk en Staat. Maar op de vraag die de lezer in dit boeiende boek van Morris West voortdurend bezighoudt, namelijk in hoeverre de gesublimeerde kerkelijke instituten zich moeten aanpassen aan een veranderende wereld, wordt geen duidelijk antwoord gegeven. Morris West geeft in zijn "In de schoenen van de visser" blijk goed ingevoerd te zijn in het Romeinse en Vaticaanse wereldje. Voorzag dat zijn in 1963 geschreven boek nog niet gekend was is de vertaling door Dick Olfendijk uitgegeven bij Bruusd verkrijgbaar bij de lokale boekhandels.

Van een heel ander genre — en kaliber — is het boek "Harlequin & Co" van dezelfde auteur.

Harlequin, de hoofdpersoon, is een Zwitserse bankier die bedreigd wordt door de manipulaties van de directeur van een gigantisch computercentrum ene Basil Yanko. Deze Yanko verstaat de kunst om — hoe vreemd het ook mag klinken — administraties van klanten zodanig in handen te krijgen dat hij wanneer hem de tijd rijp schijnt hij een greep kan doen naar de macht binnen de maatschappijen van die klanten. Morris West heeft er ondergrondse pro-Israelische organisaties, de CIA, de FBI en allerlei instanties die niets met de zaak te maken hebben bij om zijn thriller nog sensationeler te maken. Voor ons hoeft dat niet en "Harlequin & Co" wordt er ook geen beter boek door.

RONNIE HENRIQUEZ

Morris West: "In de schoenen van de visser" en "Harlequin & Co". Bruusd boeken.

van dorp - eddine n.v.

Voor de beste sortering in boek ook voor lokale uitgaven

de ketel gebroken

LEO REGALS

natuurlijk verkrijgbaar bij:

Van Dorp - Punda	Van Dorp - Prom
Van Dorp - Otrabanda	Eddine - Schottw

"De keten gebroken" van Leo Regals

Artistieke kwaliteit overwoekerd door jeugdig elan

De dichtersbundel "De keten gebroken" van Leo Regals (op de achtergrond staat de naam van de bundel) is een verzameling van poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter. De bundel is opgedeeld in twee delen: de eerste helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter, de tweede helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter. De bundel is opgedeeld in twee delen: de eerste helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter, de tweede helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter.

Dood op krediet Louis-Ferdinand Céline

Céline voortreffelijk vertaald

Poëtische illusies en de harde werkelijkheid

De dichtersbundel "Dood op krediet" van Louis-Ferdinand Céline is een verzameling van poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter. De bundel is opgedeeld in twee delen: de eerste helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter, de tweede helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter.

Antilliaanse literatuur en negen Indonesische dichters

Onder de titel "Ik wil nog duizend jaar leven" verscheen bij De Persgroep een bundel met negen moderne Indonesische dichters. De bundel is opgedeeld in twee delen: de eerste helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter, de tweede helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter.

De bundel "Ik wil nog duizend jaar leven" is een verzameling van poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter. De bundel is opgedeeld in twee delen: de eerste helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter, de tweede helft bevat poëzie die de lezer een beeld geeft van de wereld van de dichter.

van dorp - eddine n.v.

Voor de beste sortering in boek ook voor lokale uitgaven

Dood op krediet

Louis-Ferdinand Céline

natuurlijk verkrijgbaar bij:

Van Dorp - Punda	Van Dorp - Prom
Van Dorp - Otrabanda	Eddine - Schottw

Village People

Levende stripfiguren

Nee, dit is niet de titel van het nieuwste Suske en Wiske album. De kop slaat op een groep van 6 heren die heelwat in de "discomelk" te brokkelen hebben. We hebben het hier over de Village People, een groep van zeer macho uitziende figuren. Village People bestaat uit: Randy Jones de cowboy; Felipe Rose, de Indiaan; Alexander Briley de soldaat; Glenn Hughes de motorbink; David "Scar" Hodo de arbeider en Victor Willis de zingende politieagent.

IMAGE
Het doel van hun image is niet, zoals veel mensen denken de vrouwenbewegingen dwars te zitten. Hun uiterlijk heeft, volgens Jacques Morali, oprichter en manager van de groep, meer dan één functie. Ze bewijzen dat het niet meer nodig is om iemand te kwetsen om "macho" genoemd te worden. Macho is eigenlijk een gevoel waaruit iedereen kracht kan putten om de wereld met vastberadenheid en onafhankelijkheid het hoofd te bieden. Een ander doel van hun mannelijkheid is om zoveel mogelijk publiek van alle leeftijden en van beide

geslachten aan te trekken. "Ieder van ons stelt een of andere mannelijkheid uitstralende Amerikaanse figuur voor", zegt Willis. En daar maken ze ook flink gebruik van. Ze exploiteren als het ware de populaire fantasieën die de volwassen hebben van de lichamelijke sterke "manachtige" mannen door modellen van zulke mannen uit te beelden. Door hun "machoheid" worden ook veel homoseksuelen aangetrokken en de groepsleden geven geen commentaar over de kwestie of ze nou een homoseksuele of een "normale" groep. We discrimineren niet als we

V.l.n.r. Jacques Morali, Randy Jones, Glenn Hughes, Victor Willis, Felipe Rose, Alexander Briley en David "Scar" Hodo.

Bewijs hiervoor, zijn zonder twijfel, de verkoopcijfers. De hit YMCA bv werd, evenals hun eerste discohut Macho Man, als single 16,5 miljoen maal verkocht. Dezelfde hit heeft er ook voor gezorgd dat de 3de langspeelplaat van de groep 2 miljoen maal de kas deed rinkelen. Ook hun laatste hit "In the navy" doet het op de markt en in de discotheques bijzonder goed en zal net zoals de voorgaande hits veel geld in het laadje brengen.

Hun publiek zit in de leeftijdsgroep tussen de 5 en 40 jaar. Daar zijn zelfs de Village People verbaast (en blij) om. Hun uitleg is dat ze zoveel op comic-book figuren lijken zodat de jongeren zich met hun identificeren. Aangezien discomuziek een producers medium is en in een studio gemaakt wordt, worden er meestal freelance musici gebruikt die zelf vaak niet weten aan welk nummering zij aan het spelen zijn. Dit is begrijpelijk omdat Disco muziek voor de discotheques bestemd is en in de disco's is er weinig plaats voor een live-optreden van een groep. Het geluid van de Village People is eigenlijk alleen maar stemgeluiden van Willis als "lead" zanger en de rest als achtergrond zangers. Bij een live-optreden wordt voor de muziek omlijsting gebruik gemaakt van een bandje of van de band met de naam Bitter Sweet.

Maar eigen muziek of t. st. de disco-muziek met zijn alles doordringend slagwerk die. j. produceren is erg populair. De Canadese zanger en gitarist Neil Young is iemand die altijd zijn eigen weg is gegaan. Hij is een artiest die voortdurend zijn muzikale stijl vernieuwt en daardoor weigert aan het verwachtingspatroon van het publiek te beantwoorden. Een bekende uitspraak van Young in dit verband is: "Ik doe precies wat ik wil, ik geef het publiek datgene wat het niet wil, en toch komen de mensen om de een of andere reden altijd weer terug". De reden waarom het publiek altijd weer terugkeert bij Neil Young ligt voor de hand: het is zijn constante kwaliteit. Want, welke muzikale richting Young ook

Coördinatie
Alexander Isings.
Vito Koeys.

Nieuwe pop-lp's

inslaat - of het nu poetische muziek is zoals op zijn lp "After the goldrush", wanhopige treurnis zoals op "Tonight's the night", milde countryrock zoals op "Harvest", of krachtige rock zoals op "Everybody knows this is nowhere" - in zijn soort bezit Youngs muziek altijd hoge kwaliteit.

Inmiddels ligt de dertiende solo-lp van Neil Young is de winkels. En deze lp, getiteld "Rust never sleeps", toont hem weer in een totaal nieuwe muzikale gedaante. Deze keer is de artiest op de hardrock toer gegaan. Hij speelt hardere rock dan ooit tevoren. Met name de nummers "Sedan delivery" en "Hey hey, my my" zijn van een geluidsvolume dat je eerder verwacht bij een groep als AC/DC dan bij Young. Striemen gitaarwerk van Young, een keiharde rockbegeleiding van de groep Crazy Horse, en snijdende zang van Young vormen tezamen een overrompelende eenheid. Deze hardrock tour-de-force van Neil Young geldt overigens alleen voor kant 2 van "Rust never sleeps". Op kant 1 zingt hij, alsof er nooit iets veranderd is sinds zijn lp "Comes a time", hele relaxte akoestische countrysongs. (Warner Bros 0898).

PATTI SMITH
Vorig jaar brak de New Yorkse rockandroll dichteres Patti Smith door in de hitparades met 't lied "Because the night". Het openingsnummer op haar nieuwste lp "Wave" ligt in diezelfde sfeer en geeft daarmee meteen de koers aan die Patti Smith, eens de omstreden voorloper van de Amerikaanse New Wave Beweging, op deze lp volgt: minder avantgardistische muziek dan op haar eerste 3 lp's, meer basis rockandroll. Ondanks het feit dat "Wave" dus meer conventionele songs bevat, is het geen echt commerciële lp geworden.

NEIL YOUNG

Baldwin piano's.....

oersterk en tropenbestendig
(5 jaar garantie)

La Bonanza Punda heeft ze

TOPHITS

Lied	Groep/ zanger(es)	Last week	Weeks on chart
1. Bad Girls	Donna Summer	6	6
2. We are family	Sister Sledge	1	8
3. Boogie Wonderland	Earth, Wind & Fire	2	4
4. Let me be good to you	Lou Rawls	12	4
5. Turn off the lights	Teddy Pendergrass	35	3
6. Good times	Chic	21	2
7. Makin' it	David Naughton	28	3
8. Never change lovers	Millie Jackson	8	5
9. Reunited	Peaches & Herb	4	6
10. Macho Complidor	La Perfecta	-	1
11. Hot Stuff	Donna Summer	3	7
12. Ring my bell	Anita Ward	5	5
13. Any fool could see	Barry White	10	6
14. I'll never love this way again	Dionne Warwick	37	3
15. Can you read my mind	Maureen McGovern	11	4
16. Tranquillize	B.E.S.S.	-	1
17. Ain't no stoppin' us now	Mc Fadden & Whitehead	32	4
18. Belle de Jour	Saint Tropez	13	4
19. When you're in love	Dr Hook	-	1
20. Awe no ta ayera	El Gran Poder	7	5
21. Born to be alive	Patrick Hernandez	-	1
22. I can't stand it anymore	Peter Frampton	33	2
23. After the love has gone	Earth Wind & Fire	39	2
24. Shake your body down	The Jacksons	26	11
25. Does your mother know	ABBA	19	3
26. H.A.P.P.Y. radio	Edwin Starr	40	2
27. Stand bye	Natalie Cole	22	2
28. Bad for me	Dee Dee Bridgewater	-	1
29. I want your love	Chic	20	11
30. Boogie Woogie dancin' shoes	Claudia Barry	14	5
31. He's the greatest dancer	Sister Sledge	15	10
32. Precious Mujer	La Perfecta	-	1
33. Dushi Corsow	B.E.S.S.	-	1
34. Here comes the hurt again	The Manhattans	25	4
35. Lead me on	Maxine Nightingale	-	1
36. Disconights	G.O.	18	6
37. We've got love	Peaches & Herb	-	1
38. The main event	Barbara Streisand	36	2
39. What a fool believes	Doobie Brothers	23	4
40. When you wake up tomorrow	Candi Staton	38	2

HOT DISCOHITS

1. I've got the next dance	Deniece Williams.
2. Born to be alive	Patrick Hernandez.
3. This time baby	Jackie Moore.
4. The Boss	Diana Ross.
5. Good times	Chic.
6. Here comes that sound again	Love Deluxe.
7. Get up boogie	Leroy Gomez.
8. When you wake up tomorrow	Candi Staton.
9. H.A.P.P.Y. radio	Edwin Starr.
10. What cha gonna do with my love	Stephanie Mills.
11. Under cover lover	Debbie Jacobs.
12. The main event	Barbara Streisand.
13. Over and over	Disco Circus.
14. Married men	Bete Midler.
15. You gonna make me love somebody else	The Jones Girls.

ennia

Tempu ta bula.....bo y bo yu tambe!
Sigurá bo mes i nan futuro bon.

'Eruption' for next week:

Ta bo mes: B.E.S.S.

Daarvoor zijn de dynamische, magnetiserende zang van Patti en haar intense poetische teksten (vooral in de mystieke, religieuze songs) toch te apart. (Arista AB 4221).

PETER TOSH

Rastaman Peter Tosh stuurt met zijn nieuwste lp "My man" aan op een verbreding van zijn oude trouwe reggae-publiek. Hij mikt nu ook op de discoscenen. Want afgezien van een enkele pure reggaesong staan op "My man" hoofdzakelijk mengsels van disco en reggae muziek. Het evenwicht dat Tosh in zijn songs tussen reggae en disco heeft gevonden, is zonder meer geslaagd te noemen. Hoogtepunt is het bijna negen minuten durende "Buk-in-hamm-palace", waarin met name de ritmesectie Dunbar-Shakespeare uitstekend werk verricht. Als nieuwtje heeft Tosh op deze lp behalve een dames- ook een herenkwartet ingelast. En meer ook dan voorheen maakt hij gebruik van een uitgebreide blazerssectie. Dat neemt allemaal niet weg dat bij beluistering van alle songs achter elkaar deze lp op den duur toch te eentonig klinkt. Dan wrekt zich, ondanks de goede inzet van de band, de voortdurende herhaling van teksten en muzikale lijnen (RSR COC 3911).

LOWELL GEORGE
Even nadat de Amerikaanse zanger, gitarist en songschrijver Lowell George zijn eerste solo-lp had afgeleverd, kwam 't trieste bericht dat deze 34-

jarige artiest aan een hartaanval was overleden. Des te triester, omdat Lowell George na een langdurige weinig vruchtbare periode in zijn groep Little Feat, nu als solist een heel nieuw leven leek te beginnen. Het heeft niet zo nogen zijn: zijn laatste lp "Thanks I'll eat it here" werd behalve een veelbelovend startpunt meteen ook een abrupt eindpunt. In totaal heeft Lowell George, die bekend stond als een persoon die zich nooit haastte, drie jaar over zijn solo-lp gedaan. Het resultaat is een plaat met lekkere ontspannen muziek, goed gezongen, en schitterend geïnstrumenteerd. Het gevarieerde repertoire bevat zowel eigen als andermans songs. Zo staat er een mariachi-nummer op als "Cheek to cheek", 'n vooroorlogs jazznummer van Jim Webb ("Himmels ring"), een bluesy song van de nieuwe zangeres Ricky Lee Jones en een funky remake van Little Feat's "Two trains".

Op de uitgebreide lijst van gerenommeerde medewerkers die de de hoes vermeldt, staan onder meer Bill Payne en Richy Hayward van Little Feat en de achtergrondvocalisten Bonnie Raitt en J.D. Souther. Niet de eersten de besten. Maar uiteindelijk is het toch George zelf, die op deze lp de show steelt door zijn smaakvolle leadzang en knap slide-gitaarwerk. (WB BSK 3194)

MAGRIET BORGHOLS

SONG EXT

Shake your body down

The Jacksons

I don't know what's going to happen to you, baby
But I do know that I love you
You walk around this town with your head all up in the sky
And I do know that I want you.

Let's dance, let's shout
Shake your body down to the ground
Let's dance, let's shout
Shake your body down to the ground.

You tease me with your lovin' to play hard to get
'Cause you do know that I love it
You walk around this town with your head all up in the sky.
And you do know that I want you.

Let's dance, let's shout)
Shake your body down to the ground) 2x.

Let's dance, let's shout)
Shake your body down to the ground)

You are the spark that lit the fire inside of me
And you know that I love it
I need to do just something to get closer to your soul.
And you do know that I want to

Let's dance, let's shout)
Shake your body down to the ground) 2x.

Let's dance, let's shout)
Shake your body down to the ground)

You are the spark that lit the fire inside of me
And you know that I love it
I need to do just something to get closer to your soul
And you do know that I want to

Let's dance, let's shout)
Shake your body down to the ground) 2x.

Let's dance, let's shout)
Shake your body down to the ground)

Voor Simon Wiesenthal is de zandloper bijna leeg. Want op 31 december 1979 — nota bene op zijn 71ste verjaardag — loopt de verjaring van oorlogsmisdaden definitief af in de Westduitse bondsrepubliek. Elke SS-moordenaar, die zich tot die datum buiten het schotveld van Nazi-jager Wiesenthal heeft weten te houden, is dan voortaan vrije man. Om te voorkomen, dat de opgejaagde massa-moordenars straks weer rustig kunnen slapen, heeft Wiesenthal honderdduizenden kaarten laten drukken, waarmee de Westerse wereld kan protesteren tegen de opdoemende verjaring van oorlogsmisdaden. Bij bondskanselier Helmut Schmidt zijn reeds tienduizenden protesten ingediend, voornamelijk afkomstig uit de Verenigde Staten, België, Israël en Nederland. Wiesenthal wil van geen ophouden weten. Meer dan driehonderd jaar is hij het slechte geweten van het toentertijd uit volle borst „Sieg Heil“ en „Jude Verrecke“ scanderende Duitsland. Maar hij is ook de man, waaraan het Duitsland van nu zijn vuile handen kan schoonvegen. Aldus schrijft Brabants Dagblad journalist Hans Toonen.

Simon Wiesenthal, het 'slechte geweten' van de Duitsers

Salzorgasse 6 is een grauwe flat met een kil trappenhuis, onopvallend opgetrokken langs de allesbehalve blauwe Donau. Rosemarie ziet me aankomen in de monitor naast haar bureau, opent snel de deur, waarin de spiedende lens is aangebracht. Simon Wiesenthal telefoneert. Of ik even door wil lopen naar de wachtkamer. Meteen gaat de bel. Een man van midden in de vijftig, licht gebogen rug, vergezeld van een beduidend jongere vrouw, komt binnen. Zijn aktenas is zwanger van allerlei papieren.

Net als ik de kaart van concentratiekampen in Tsjechoslowakije bekijk, stuift de Nazispurder binnen, geeft een slap handje en neemt eerst de twee telende mee naar zijn kantoor. „Vingerafdrukken zijn belangrijker dan een interview“, lacht hij snel en laat me achter temidden van zijn „trofees“: oorkondes, erburgerscheppen, affiches en vergeelde kaarten van „Durchgangslager“ en „KZ-lager“ uit het Derde Rijk. Even later hoor ik hem roepen: „Rosemarie, bel gauw met de politie van Wenen en vraag naar de commandant van de „Erkennungsdienst“. Zeg, dat we zo spoedig mogelijk wat vingerafdrukken willen komen vergelijken. Es ist sehr wichtig...“ Dan is het mijn beurt. Ook die ochtend is hij zenuwachtig en zeer gejaagd. Over enkele dagen vertrekt Wiesenthal opnieuw naar de Verenigde Staten, waar hij in amper vier weken twaalf universiteiten afrent om uit te leggen, waarom misdaden tegen de menselijkheid nooit en te nimmer mogen verjaren. Alsof hij een volle zaal toespreekt bast hij: „Tuurlijk heb ik grote haast. Want straks hoef ik geen opgespoorde massa-moordenars bij de Duitse rechter aan te klagen. Juist die verjaring zit me dwars. Vandaar die kaarten-actie“. Schuift rusteloos in een fauteuil. „Momenteel gaat het om drie belangrijke zaken. Allereerst ontbreken er elf miljoen getuigen, onder wie zes miljoen joden. Verder zijn duizenden tonnen Duitse documenten verdwenen. Een niet gering deel daarvan bevindt zich in het Oostblok, waar men hele lijsten heeft van SS-ers, wier daden we wel kennen, maar niet hun namen. Bijvoorbeeld: meestal ken ik de naam

van de commandant van executiepelotons. Zijn ondergeschikten ken ik helaas niet. Juist deze moordenars, die nu vrij en blij onder ons wonen, hoeven na 1 januari 1980 niets meer te vrezen. Het gaat me dus niet om misdadigers als dr. Mengele. Zijn daden zijn bekend. Ook al duikt hij over tien jaar op, dan nog krijgt hij levenslang“. Met het verjaren van gewone misdaden heeft ing. Simon Wiesenthal weinig moeite. „Maar hier gaat het niet om gewone, voortvluchtige misdadigers, die zich in alle eenzaamheid ergens schuilhouden. Deze SS-ers zijn gesteund door vrienden. Iedereen weet dat de ODESSA-Organisation der ehemaligen SS-Angehörigen hen hielp ontsnappen, geld had klaarliggen in het buitenland. In veel gevallen lieten de beulen zich dood verklaren om vervolgens onder een valse naam met hun „weduwen“ te trouwen.....

Deze massa-moordenars mag je niet over één kam scheren met gewone misdadigers.

„Trouwens, de Westduitse bondsrepubliek is destijds als lidstaat van de vrije wereld geaccepteerd en heeft zitting mogen nemen in de UNO, nadat zij de morele verplichting op zich had genomen om de overlevenden materieel schadeloos te stellen. En door oorlogsmisdadigers voor de rechter te slepen. Zo'n morele verplichting is niet aan tijd gebonden. Je kunt toch niet zeggen: tot m'n 31ste ben ik een rotzak en daarna 'n fatsoenlijke burger“.

TWEEPSALT

Mocht de Westduitse regering straks niet van plan zijn de verjaringstermijn met een x-aantal jaren te verlengen, dan heeft deze beslissing ook verstrekkende gevolgen voor het Westen, meent Wiesenthal. „Gegarandeerd“, dat de Oostbloklanden niets zullen nalaten om tweespalt te zaaien tussen Bonn en zijn bondgenoten. Dan regent het van onthullingen over in West-Duitsland vrij en frank wonende SS-moordenars, wier namen alleen bekend zijn bij bijvoorbeeld de DDR en Rusland. En geloof maar gerust, dat dit soort onthullingen meer effect heeft

dan communistische propaganda. Oude wonden worden dan opengereten. De haat laait weer op en men zal zich van Bonn afkeren“. Wiesenthal weet, dat de West-Duitsers niet langer als politieke delinquenten willen worden behandeld. Bondskanselier Helmut Schmidt roept zijn CSU-tegenstanders Strauss na, als die beweert, dat het boekjeleidend uit kan. „Van de bijna elf miljoen Duitsers, die destijds bij de Nazi-partij waren aangesloten, leven er nog altijd zo'n zes miljoen. Om die niet tegen elkaar uit te spelen, is het van belang, dat de drie grootste partijen unaniem verklaren achter het verlengen van de verjaring te staan“.

Nazi-spurder Wiesenthal mag deze wens weliswaar koesteren, maar ook hij weet, dat de politieke partijen in West-Duitsland juist regeren bij de gratie van hen, die destijds meegewerkt hebben aan het vergassen van zes miljoen joden.

Toch is hij optimistisch. „In de Europese Raad is onlangs een resolutie tegen de verjaring aangenomen. Frankrijk heeft reeds ondertekend. Als Nederland ook tekent, volgt de rest ook. En dan zijn we er toch!“ Simon Wiesenthal heeft eerder het uiterlijk van een tevreden dorpsdokter dan van een gevreesd SS-spurder. Geen spoor van haat in zijn stem of ogen.

DOOD

Toch zou Mofen-haast hem niet kwalijk te nemen zijn. Zeker tien concentratiekampen heeft hij overleefd. Twee keer heeft hij zelfmoord willen plegen. En twee keer was zijn laatste uur geslagen. Vooral deze ontmoetingen met de dood staan in zijn geheugen gegrift.

De eerste ontmoeting had plaats op de binnenplaats van de gevangenis in Lemberg, waar een aangeschoten Oekraïner tegen de muur gezette joden één voor één in de nek schoot. Er waren nog vier wachtenden voor Wiesenthal toen plotseling de avondklokken begonnen te luiden. Een van de andere bewakers riep de dronken Oekraïner toe, dat het tijd voor de avondmis

was. Op die zondagmiddag, 6 juli 1941, werd Wiesenthal opnieuw geboren.

Op de 54ste verjaardag van Hitler (20 april 1943) werd hij weggehaald van zijn klusje: het schilderen van een bord „Wir Lieben Unseren Führer“. De bewakers meenden dat Hitler recht had op een passend verjaardagsgeschenk en plaatsten dertig joden aan de rand van hun eigen graf. Een hem welgezinde SS-er liet Wiesenthal uit de rij halen. Vijf minuten later schilderde de wederom herboren jonge architect een ander bord: „Wie Danken Unserem Führer“.....

ZEVEN JAAR

Rosemarie klopt bedeesd om te vertellen, dat de overste van de „Erkennungsdienst“ hem meteen kan ontvangen. In een oogwenk staan hij en de midden-vijftiger buiten. In de wachtkamer probeert de vrouw zich af te leiden met wat beduimelde lectuur over antisemitisme. Als ik beloof niet in details over hun zaak te schrijven, wil ze best kwijt, waarom ze bij Wiesenthal hebben aangeklopt. „Zeven jaar zijn we met deze man bezig. We weten wat voor een grote schurk hij in de oorlog is

gewest. Hij weet dat we hem op de hielen zitten. Want hij leeft onder verschillende valse namen en woont dan weer eens hier en dan weer daar. Omdat hij in iedereen, die hem benadert een „engel der wrake“ ziet heeft het zolang geduurd, voordat wij zijn vingerafdrukken konden vergelijken met die van de SS-moordenaar, van wie wij nu bijna zeker weten dat het om een en dezelfde persoon gaat.

Drie jaar geleden hebben we onze bewijzen aan de betrokken autoriteiten in Frankfurt gegeven. Sindsdien houden ze ons aan het lijntje. Vandaar dat we de hulp van Wiesenthal hebben ingeroepen“.

MAJDANEK-PROCES

Hardop vraag ik me af of het nog wel zin heeft om in het hedendaagse West-Duitsland SS-ers voor de rechter te slepen. Afgezien van het feit, dat steeds meer Duitsers de Nazi-processen moe beginnen te worden, is de wijze, waarop momenteel in Düsseldorf het Majdanek-proces wordt gevoerd, allermint een aanmoediging. Overlevenden van dit Poolse dodenkamp, die als getuigen zijn opgeroepen, worden op een schandalige manier ondervraagd door de verdedigers van hun voormalige beulen. Wiesenthal, zeer beslist. „Het Majdanek-proces maakt ook mij onpasselijk. Maar je mag het niet als maatstaf laten gelden voor de rechtspraak in de Bondsrepubliek. Oké, de advocaten veroorloven zich opmerkingen, die in elk ander land meteen worden afgestraft. Maar we mogen niet dezelfde fout maken door deze verdachten geen recht op verdediging te geven, zoals dat gebeurde in de tijd van de Nazi-rechtspraak.

Door te roepen: die Majdanek-advocaten deugen niet, dus deugt elke Duitse advocaat niet, leg je de Duitsers een col-

lectieve schuld op. En dan verlaag je je tot het Nazi-niveau, dat verkondigde: één jood deugt niet, dus alle joden zijn fout“.

MENGELE

Simon Wiesenthal's jacht op SS-beulen kent meer tegenslagen dat successen. De spectaculaire ontvoering van Adolf Eichmann uit Brazilië, de ontmaskering van de Weense politie-rechercheur Silbermann als de SS-er, die Anne Frank arresteerde, en de begin dit jaar gearresteerde beul van Sobibor, Gustav Wagner, en al die andere proeven blijven toch in de schaduw van de tegenslagen. Neem de jacht op Mengele, de kamparts van Auschwitz, die beestachtige experimenten uitvoerde op zijn slachtoffers. Menigmaal had Wiesenthal zijn meest gezochte moordenaar bijna te pakken. Telkens werd de nu in Paraguay wonende Mengele op het nippertje gewaarschuwd door zijn vriendjes. Meerdere malen heeft West-Duitsland om uitlevering verzocht. Maar de Paraguayaanse president Stroessner (!) denkt er niet over. In Oostenrijk barst het van de voorbeelden, waarbij Wiesenthal als een vrod werd behandeld. Pak Robert Jan Verbelen, een Belgische collaborateur, die in eigen land twee keer ter dood werd veroordeeld wegens moord op verzetsstrijders. In 1964 werd de schurk, die inmiddels de Oostenrijkse nationaliteit onder valse naam had weten te bemachtigen, van de moorden vrijgesproken. Vorig jaar riep Verbelen op een verkiezingsbijeenkomst in de stad Krems, dat hij het betreunde niet nog meer verzetsstrijders te hebben vermoord. En dat terwijl hij altijd de moorden had ontkend. Opnieuw holde Wiesenthal naar de Oostenrijkse rechter, die een nieuw onderzoek beloofde.

Met een wegveeg-gebaar zegt de oververmoeide Wiesenthal: „Wat wil je in dit land van Kreisky.....hier worden SS-ers wel ingezeept, maar nooit geschoon.....“

DREIGBRIEVEN

Nu zonder kloppen brood Rosemarie de post. In het interview gaat in flarden verspreid. Telkens knipt Wiesenthal voorzichtig langs de postzegels. In de meeste brieven zitten cheques van tien tot twintig dollar.

Dan is er ook de bijlage van een onbekende, die hem vraagt van een onbekende, die hem een keer naar Mauthausen heeft laten slepen. „Maar dan wel in een recta naar de gaskamer“, roept Wiesenthal, onverstoorbaar. „Als ik in een week geen dreigbrieven zou krijgen, zou ik me niet honderd procent“.

Dreigbrieven, noch teleurstellingen, noch opborrelend neo-nazisme wekken hem te ontmoedigen. „Ik heb hem eelt op mijn ziel. Niet om teleurstelling schuif ik onder de noemer: risico's van dit veld. Waar mogelijk protesteer ik met mijn stem en draag bewijzen aan.“

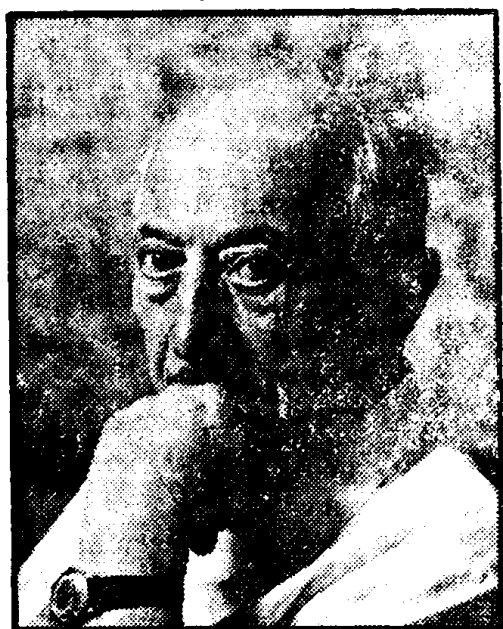
LEVENSLANG

Of Simon Wiesenthal wellicht het laatste jachtseizoen nog met een spectaculaire vangst komt ter ondersteuning van de kaarten-actie, is een open vraag. „Natuurlijk heb ik een lijst van meest gezocht SS-ers. Mengele staat bovenaan met nog iemand. Namen noemen heeft geen zin. Is ook onverstandig.“

Als we naar buiten lopen verhaalt hij over zijn lezingen op universiteiten in de VS. „Steevast vragen de studenten me: er een dergelijke uitroep me: ook in Amerika mogelijk? Maar antwoord lijkt op een cliché. „Jazeker, want als zo iets wordt aan schieten bij zo'n intelligente volk als de Duitsers, dan heb het overal gebeuren.“

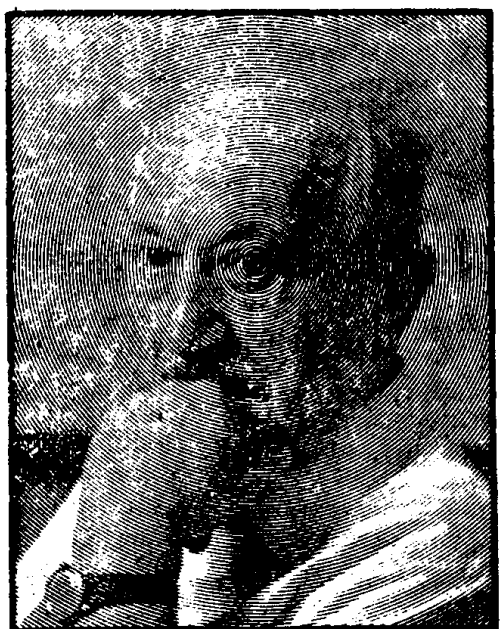
Als haat het voornaamste programma wordt van de regering, gaan de deuren van het hel opnieuw open. En nergens staat geschreven, dat de alschoffers altijd joden moeten zijn“.

De bejubelde

Golda Meir, het krachtige ex-staatsvrouw van Israël, noemt hem „de laatste man van het verzet“. President Carter streelde hem onlangs met het predikaat van „kampioen van de mensenrechten“. Terwijl dr. Lou de Jong, directeur van het rijksinstituut voor oorlogsdokumentatie, Wiesenthal mateloos bewondert. In Los Angeles is men al een heel eind gevorderd met de bouw van het „Simon Wiesenthal Center for Holocaust Studies“.

De gehate

September 1965 zette een Duitser, aanwezig op een in Engeland gehouden conferentie van de anti-semitische World Union of National Socialist, een prijs van 120.000 dollar op het hoofd van de Nazi-jager. In 1962, vlak na de arrestatie van Adolf Eichmann, de seinwachter van de totale uitroeiing van de Joden, werd Wiesenthals enige dochter met de dood bedreigd, wat een hartaanval van zijn vrouw tot gevolg had. Bijna elke dag zitten er anonieme dreigbrieven tussen de post.

De gevreesde

Tallose ex-SS-ers zien in elke vreemdeling, die hen benadert over hun oorlogsverleden, een handlangster van die „verfluchte Jude aus Wien“. Toen Wiesenthal eens in Johannesburg arriveerde voor een lezing aan de Zuidafrikaanse universiteit, bleek dat een dag tevoren zeker driehonderd aldaar wonende Duitsers waren ondergedoken. Elk van hen meende, dat Wiesenthal hem (of haar) op de hielen zat.

PROSPERO BAIZ-INTERCONTI N.V.
WINKELS SALINJA Y STA. MARIA

Heeft U onze nieuwe
AFDELING VERLICHTING
al gezien?
Werkelijk concurrerende prijzen